



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Regnum Christi est Ecclesia, regnum diaboli sunt hæretici, &
infideles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

sum perambulans, & vincum cernens superesse
 Job non sibi subditum, audeat & illum innume-
 ris suis obfidere cepis, victurumque conatur sub-
 iugare.
 Hinc perpetua illa nec reconcilianda Deum
 inter ac diabolum blla. sic fitatur, sicut inter
 regem naturalem ac tyrannum maxima sem-
 per bellorum excitantur tempestates. Tyrannus
 hinc, quæ sua non sunt, invadere ni iur capta-
 que conservare, Rex illuc legitimus ut iniuste
 vique extorta recuperet, a clauderat. Ne miseris,
 quod multis annorum centurijs rex naturalis
 Deus commisisse videatur, nec diabolum impu-
 nisse, cuius adeo potestas excreverat in orbe, ut
 Princeps mundi huius, à Christo diceretur. Con-
 clusum tandem est, non tolerandam punire su-
 perbiām, eo sine de cælis in terram descendit,
 quo tyrannum hunc oppugnet, superet, foras ex-
 terminet perditā recuperet, suoque subiciat vi-
 ctor imperio. Nunc iudicium est mundi, nunc prin-
 ceps huius mundi eijcietur foras, & ego si exalta-
 tus fuero à terra, omnia traham ad meipsum.
 Hoc esse novimus quod tam studiosè per-
 pendit Apostolus, aduentum Christi collau-
 dans, quem ideo missum à Patre declarat: Vi-
 speret nos de potestate contraham, & transferet
 in regnum filij dilectionis sua. Quæ de causa, cum
 virtute magna & maiestate descendit, ut ventu-
 rum prædixerat Isaias: Ecce Dominus Deus in sur-
 titudine veniet, & brachium eius dominabitur.
 Idem quoque Dominus doctissimus & planè di-
 vinitus rationibus hoc in Evangelio significat.
 Virum hunc dia-
 olus occupaverat, & velut rex
 in regno suo faciens illic imperabat, unde &
 integrum hominem sibi subiceret, quod in-
 vni his verbis Evangelista: Illud erat mutum.
 Quia ut notat Theophylactus in Græco textus
 xwpdç, nedum significat mutum, sed & surdum.
 Insuper D. Hieronym. ubi de hoc miraculo fit
 mentio, notat nomen xwpdç, magis significare
 surdum, quam mutum. Vnde Tertull. D. Chry-
 stostom. D. Theos Bostrenus, & D. Euthymius
 concludunt, sed & surdum la-
 borasse. Quinimò D. Augustin. notans hunc lo-
 cum, huiusmodi quasi certum supponit, D. Mattheus
 eisdem miraculi rarrans historiam, addit &
 fuisse excecaturum: Oculus est ei homo dæmonium
 habens, cæcus & mutus. Quam aggere seuro
 diaboli virtum hunc possidebat, quem omnibus
 modis sibi subiectum detinebat. Descendit
 Christus, dimaque brachij sui fortitudine, dæ-
 monem eiecit imperio, quo continuo liberatur
 homo, oculis, auribus, & lingua restitutus. Mur-

murant Pharisei, calumniantur diabolica id fa-
 ctum esse potestate: In Beelzebub principe dæmo-
 norum eiecit dæmonia. Nequaquam ita, recla-
 mat Christus, diuiniſque probat argumentis. Si
 diabolus enim in seipsum bella mouerit, quo-
 modo stabit regnum eius? Hinc ausam arripit
 aduentus sui declarandi rationem: præsidium si-
 bi firmaverat in hoc mundo diabolus fortissi-
 mum, in eoque velut Rex ac Dominus impera-
 bat, at venit ipse bello diabolum turbaturus,
 quo præsidio isto expellat, regnoque spoliat,
 idque ea de causa, quia viribus diabolo præua-
 lebat, eo omnino modo, quo cum Dux castro
 præsidet, nihil aduersi suspicatus, si supererit
 alius, eumque præsidio propellat: hoc fortiori-
 bus eius armis esse diuinus adscribendum. Hæc
 igitur sunt duo regna, duo reges, hæc bella
 quibus se inuicem læcessunt, at præualet Chri-
 stus, quia viribus superior, &c.

§. 2. Regnum Christi est Ecclesia, regnum dia-
 boli sunt hæretici & infideles.

Porro ut ad punctum veniamus, quod in hac
 connexionem præcedimus, dico, Regnum
 Dei esse suam sanctam Ecclesiam Catho-
 licam Romanam. Diuinus eam ac eminentissi-
 mis compellat Spiritus S. epâthetis, tit. his, ac no-
 minibus Agnominat illam sponsam suam, co-
 luntam suam, suam dilectam vineam suam, do-
 mum suam, sue locum recreationi. Attamen
 nomen magis familiare est regnum Dei, reg-
 num eolorum: sunt autem omnia Synonyma.
 His sceret S. Scriptura præsertim Evangelia. A-
 pud D. Lucam, Cui simile est regnum Dei, de S. Luc. 13.
 loquitur Ecclesia, quam sæpenumero diuersis, 18.
 comparat, modo vineæ, modo fagenæ, modo
 campo seminato, modo grano sinapis, & simili-
 bus quibus abundat Evangelia. Hic regnat
 Christus ubi conueniunt sui subditi, in vna fide,
 doctrina vna, ipsentique Sacramentis: Vbi duo Matth.
 vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum 18. 20.
 in medio eorum. Hæc autem solamine perfusus Matth.
 eos corporaliter deserens, cumulat, cum ait 28. 20.
 Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad
 consummationem sæculi. Quam hæc graphice de-
 scribit David: Magnus Dominus & laudabilis ni-
 mis in ciuitate Dei iherosolyma, in monte Sancto eius. V-
 bi, licet ad litteram loquatur de ciuitate Hiero-
 solyma, mysticè tamen sanctam intelligit Ec-
 clesiam. Hic se Deus magnum ostendit, hic eius
 adoratur celsitudo, maiestas agnoscitur, miser-
 cordijs

6
 18.
 18.
 1.
 1.
 1.
 1.
 1.



cordijs posimur, hic vera puraque Deo litantur
 sacrificia: hæc illa est, de qua continuo: *Civitas
 regis magni, Deus in domibus eius cognoscetur.* Hic
 agni scitur, Deus a toratur, ex ra quam nihil ho-
 tum sit, hoc regnum magnum est, quod se co-
 vique extendit, quo files vera protenditur; Hæc
 est enim illa sepes, & qua Deo subditos in vra
 continet Ecclesia proinde quocumque fides ve-
 ra protenditur, eò & huius regni limites ex-
 tenduntur.
 Mirificam habuit de hac D. Ioannes visio-
 nem: *Ecce ego Ioannes vidi civitatem sanctam*
Hierusalem novam descendentem de celo à Deo,
 Vt quid Sanctæ Ecclesiæ, tot præclara nomina?
 Civitas sancta? quia in ea scilicet, factas vera te-
 pritur, & remissio peccatorum: vide et immus:
 Credo sanctam Ecclesiam. Vocat Hierusalem, id
 est visionem pacis: Hic namque vera fulget pax:
 hic distincta vige cogitio mysteriorum Chri-
 sti per quem veram consequimur pacem: de quo
 D. Paulus: *Ipse est pax nostra.* Alia congregatio-
 nes; Lutheri, Calvini, Arij. sanctæ non sunt, sed
 numeris horridæ sceleribus, veram Christi, e-
 iusque mysteriorum non habent scientiam. Ad-
 dit: *Descendentem de celo.* Sathanas non descendit,
 sed cecidit de celo: *Videbam Satanam sicut sul-*
sur de celo cadentem. Cui convenit Isaias: *Quo-*
modo cecidisti de celo Lucifer: Sancta verumtamē
 Ecclesia descendit de celo ab ipso Deo insti-
 tuta. Quid hoc significat? Quomodo descendit
 de celo? Quia (sic notat D. Aug.) illam ad ima-
 ginem cæli, quasi cælum esset, Deus ædificavit
 at nominavit, eodem loco teste D. Aug. propter
 non vulgarem quæ est inter Ecclesiam & cæ-
 lum similitudinem, quid precor in illo est reg-
 num cælorum? Ipse D. Ioannes explanat: *Claritas*
Dei illuminavit illam, & lucerna eius, est Agnus.
 Vna Dei lux, vna agni. Hoc est, quod beati-
 tudinis cæli fundamentum sit clara visio, ac cog-
 nitio Dei, ac Christi, id est, mysteriorum divini-
 tatis Dei, & Christi humanitatis, quod D. Tho-
 mas, ut cognoscant se solum Deum verum, & quem
 misit Iesum Christum.
 Huic venienti, hys mysterijs vni sunt om-
 nium beatorum intellectus, vel nates, affectus
 animi: hoc namque David tam subtiliter ex-
 pendebat, dum cælestis Hierusalem amore ac
 desiderio capus atebat: *Hierusalem que ædifica-*
tur ut civitas, cuius participatio eius in idij san-
 Omnes vnam contemplatur veritatem, illi
 omnes vniuntur, omnes eandem de Deo, verita-
 tem suo comprehendunt intellectu, & vna glo-

ria luce omnes sibi copulantur: *Cuius partici-*
pato in idij san- Omnes eandem licet diuinitate
 diuinitate, tam gradibus, lucem participant, quibus
 modo superfedemus. Eadem de S. Ecclesia te-
 renda sententia, civitas est diuina luce illustra-
 ta, à Deo instituta, à Deo procedens, hanc
 lucem signat fides vera, fides Catholica. Hæc
 illa lux est, sine qua diuina non possunt capi
 mysteria, quæ Deus est operatus, & euam vna
 præstolatur quæ idcirco D. Paul. nominat: *de-*
gumentum non apparentium. Lux est, quæ de Deo
 progredi utriusque *Fides est donum Dei: non ex-*
peribus. Lux est supernaturalis. Laborat hæreti-
 cus Deum ingenij sui, ac rationis luce cognos-
 cere, verum in inquisitione deficit, vnde vera
 Dei scientia priuatur obsecatur: Ecclesia ve-
 rò lumine, id assequitur supernaturali ac diu-
 ino, sicut autem in cælo vna lux est, vna ve-
 ritas est in qua omnes vniuntur, ita & in Eccle-
 sia, vna fides est, vna veritas, in qua omnes v-
 niuntur, sibi que conueniunt. Interim sicut in cæ-
 lo omnes idem loquuntur, sic & in Ecclesia
 Obsecro vos fratres. *Et. v. idij san. dicant om-*
nes non sint in vobis sensim. n. obsecrauit Apo-
 stolus. Vnitas fidei: sicut enim Deus vnus est, sic
 eius veritas vna est & tam vna, vt eadem sit
 sa veritas, quam hic per fidem profitemur, & il-
 la quam beati visionem clarissima facie ad fa-
 ciem contemplantur.
 Talem autem esse contemebat (auctore D. Au-
 g.) cum veritas vna sit, & in illa conueni-
 tur eorum intellectus, qui rectè colligunt, qui
 verò huic se opponunt, erroribus innotuitur.
 Ita, quia hoc Dei regnum, Ecclesia Catholica,
 sepe habet & limites, fidem nempe Catho-
 cam, qui terminis his comprehenditur, in Eccle-
 sia viuunt sicut nos omnes per Dei gratiam, qui
 limites illos egreditur, de Ecclesia quoque
 gremio secedit vt omnes hæretici, & maledicti de-
 quibus sic D. Ioannes: *Ex nobis prodierunt, sicut*
erant: ex nobis: nam si fuissent ex nobis, permans-
issent vniuersum. Deum de sicut Deus, qui rex
 eius est, æternus est, perdurabilis, immutabilis.
 hinc Ecclesia, vt Dei regnum, habet quod æter-
 na sit, fixa, immobilis, quæ nulla vt quæ am-
 catione com nota deficiat. Hanc non infide-
 lium peccata subuertent hanc non inimicorum
 pestulanda persequuntur: nec alia qualiter
 ratione conuulsa collabatur: quia regnum &
 patrimonium est Dei, quod deficiente posse credi-
 tum quia sancti, qui cælestem illam componunt
 reipublicam, quæ cælum dicitur, Dei iustitiam
 gnam

gnam: *Fecisti nos Deus nostro regnum.* Partim
 quod nulla eorum peregrina possint impref-
 siones perdere dicere, ordinem eius, concen-
 trumque transmutare: *Mulier in caelo amictus sole,*
& Luna sub pedibus eius, & in capite eius corona
stellarum duodecim. Luna Eclipsim patitur, terra
 namque umbra illam potest contingere, & eo
 usque ascendit, ad stellas autem non pertingit,
 unde & illas nequit obumbrare. Si Ecclesia lu-
 na tantummodo vestiretur, illius terra possidet
 fulgorem obumbrare, verum illam pedibus suis
 sustinet, quo usque terrenorum umbra per-
 tingit. Quo pertingit? Ad corpus ab bona terra-
 ra, ad corporalia, hæc omnia pedibus concul-
 cat corpus verò, & caput, ex o terrenorum non
 ascendit umbra, ubi nequit obscurari, servat in
 sole, eoque stellas fulgentissimum Regnum
 hoc quo nullum excellentius regnum hoc quo
 nullum firmius, sanctius nullum, regnum est Dei.
 Illud Ezechielis qui Dei conspexit thronum,
 propriam Dei regni representationem refert
 quia sicut thronus regis magnitudinem, & ex-
 minentiam manifestat. Hic, inquit, thronus erat
 Sapphyrinus, super capita animalium: *Et in fi-*
rmamento throni super firmamentum, quod erat
firmamentum capiti animalium. Animalia firmamen-
 to ubi eorum capita, thronus autem his innitit-
 ur. Hæc Thronus Dei, eius indicans regnum, est
 Ecclesia: hic enim Deus sedet sublimis, hic
 regnat, hic gubernat. Animalia signant Monar-
 chias, hæc sub firmamento, sub tempore, quia in
 hoc caelo est tempus, illi subditæ. Thronus au-
 tem Dei supra hoc firmamentum, non illis
 subiectus, quæ tenentur sunt, quæ tempus po-
 test, quod omnia consumit, & non subiectus a-
 nimalium capitibus, id est monarchis. Cogitent
 quæcumque libuerint Romani, Græci, Chaldæi:
 quia per hæc quibus Ecclesiam perdere molle-
 bantur, fortius ipsa caperebat incrementum: *Thro-*
nus eius sicut sol in conspectu meo, & sicut Luna
perfectam aeternam, & est in caelo fidelis. Sol co-
 ram me qui non obscuratur, Luna perfecta, quia
 tenebræ hic nullæ nec ar: us celi, consistit ante
 Christum: *Ecc ego vobiscum sum omnibus diebus.*
 Non deficiet Ecclesia: Deus enim in illa est,
 velut in proprio regno gubernans & imperans.
 Ipse est, qui est in Ecclesia, in eius regimine, in
 eius verbis.
 Quæstio ventilatur inter philosophos quod sit
 vitæ principium: quidam dicunt, cerebrum aliq-
 uod, tunc aliq: sit quodcumque voluerint, ex-
 tra controversiam est, quod sanis illis in ho-
 mine tibus partibus, mori non potest. Abscin-

datur illi dignus, vel manus, non morietur: quæ
 tres illas nobiliores partes, quæ vitæ sunt prin-
 cipium, servat incolomes. Ecclesia corpus est
 Theologi vocant corpus mysticum congrega-
 tionem fidelium, quæ est Ecclesia. Citius ce-
 rebrum est caput est: *Ipsam dedit caput super om-*
niem Ecclesiam, ipse cor est: Cor meum vigilat. Ip-
 se hepar est: Quia id quod dixit per Zachariam:
Ego ero et minus ignis in circulo. Ero iocus
 & principium calor. *Et in gloria ero in medio*
eius. Transfert Arias Montanus: *Ero iocus,*
 quod origo sanguinis est, & alimentum, tunc quod
 nunquam deficiet. Huic annexæ, quod in im-
 quam corpori deficiet alimentum: *Ecc, ego vo-*
biscum sum omnibus diebus, usque ad consumma-
tionem seculi, mori non potest. Iteer hinc corpo-
 ris membra resciuntur, verberibus contendant,
 non cerebrum, non cor, non hepar, non spiritus
 calorem everunt. Christus etenim, qui cor,
 est hepar & cerebrum, illi continuo assistit, reg-
 nat, & gubernat Ecclesiam: huic regno suo per-
 petuus a se servatur.
 Regna demonis in fideles sunt hæretici, nec
 non omnes, qui extra limites Ecclesie commo-
 rantur, in quibus præter per superbiam diabolus,
 qui reddat eis contumaces, ne suum velint ca-
 pitulare intellectum in obsequium Christi: hos
 omnes perfectè sibi subditos possidet, necum
 quoad voluntatem per malitiam, cuius totus affici-
 tur visceribus, ac in super quoad intellectum, per
 cecitatem & mendacia quibus fidem adhibent
 oblinati. Quæ ad modum enim Ecclesia, cum
 sit Deo in regnum, firma semper est & constans,
 nullis temporis subiecta mutationibus: nec Mo-
 narcharum dispositionibus. (a) Eclipses nescit, qui-
 bus obscuretur, quibus eius maculetur sanctitas,
 & fontudo concuratur quibus Deus illam in
 ea regnans perpetuo reddit illustriorem. Sic &
 conuerso hæretici ac infideles, diaboli regni in-
 tor subijciuntur mutationibus, tam in fidei licitæ
 secularum, errorumque varietatibus, quæ inter
 illos, sibi contrarie pullulant, ut hic alterius
 procuret interitum, & occasum, quorum nullus
 aut vioc constantia, aut perseverantia celebra-
 ter. Eclipses patiuntur tenebrarum, & obstina-
 tionis, tam omnium errorum cecitatem, qua-
 lem oculis conspiciunt, quibus eorum obscura-
 tur intellectus. Ad illos ascendit umbra terræ,
 carnalibus affectibus obumbrantur, vitij & im-
 pudicis luxurijs, quibus anima quas illis cor pro-
 dicit, excruciantur. Quis mihi lascivias explicet,
 libidines in quas ipsos cecimus prolapsos,
 in quibus ut animalia in munda nostri temporis
 hæretici

Ephaf.
 1. 22.
 Can.
 5. 2.
 V.
 Eccle-
 sia nū-
 quam
 defi-
 ciet.
 Zach.
 5.
 VI.
 Eccle-
 sia sē-
 per cō-
 stans.
 (a)
 Baybe-
 nei,
 VII.
 Hære-
 tici sē-
 per in-
 cou-
 stātes.

hæretici voluntant? Hoc diaboli regnum est, ad diuersum, ac regno Christi contrarium. Et iuste quidem tali regno Rex talis præfigitur: sic diabolus pater mendacij & erroris, & qui in obstinatione atque peccati sui peruicacia primas refert, quàm suis in mendacijs & infidelitatis erroribus tam acriter patiuntur hæretici.

§. 3. Tunc de demone dicitur, quòd perfectè quempiam possideat, quando cum in heresim & à fide Apostolicam impellit.

Hinc ardens illud oritur diaboli desiderium quo velis remisque contendit huic homines regno, per infidelitatis, seu hæreseos peccatum incorporare: Deus huius sæculi excocauit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Euangelij gloria Christi: Quo circa bellum infert Ecclesie regno Dei. Non sufficit Turcæ pyratæ, dum litora Hispaniæ radit, & captiuum rapit ea perambulante securum nullumque hostem timentem, dum piscatorum lembos Christianorum terminis piscantes deprædat, donec captiuum comprehendat, extra limites abducat Christianorum, eo in loco habeat, ubi plena atque perfecta super eum gaudeat potestate: quamdiu enim captiuus intra terminos hæret Hispaniæ, fieri potest, ut ex campestribus profiliant armati, captiuum eius manibus eripiant & in patriam asserant libertatem. Talem tibi describo dæmonem tyrannum, non illi sufficit sibi subicere multos intra terminos Ecclesie desides, salutis suæ incertos, non ut etenim, quamdiu adhuc Ecclesie gremio continentur, multos in eorum & libertatem & auxilium aduolare Prælatos scilicet, Prædicatores, Confessarios, &c. Pleno nondum sibi ipse persuadet captiuum tenere dominio adhuc Ecclesie, id est regni Christi limitibus circumseptum, adhuc fidei terminis non excedentem. Perfectum coratur obtinere dominium, & his Ecclesie fideique terminis animam eliminare. Quinimo ea de causa D. Augustinus interpretatur, hunc mutum, surdum, & cæcum, quem adeo pleno Sathan occupauerat imperio figurate hæreticos, in quibus diabolus pro in pia sua voluntate, ac voluptate dominatur, qui nec ore confitentur nec corde credunt, extra terminos vagantur Ecclesie, & si lei limites transgreduntur, cuius adus sunt, corde credite, ore confitenti, teste D. Paulo: Corde creditur ad iustitiam, ore au-

I. Similitudo. 2. Cor. 4. 4. Lib. 99. Euang. cap. 3. Rom. 10.

tem confesso fit ad salutem. Vium huius exemplar vidit D. Ioannes locustas nimirum, velut mulierum capillis formos, diademate in capite venerabiles, de puteo fumi prodeuntes, plenas veneno mortifero: Et habebant super se Regem Angelum abyssus, cui nomen Hebraicè Abaddon, Græcè autem ἄπολλος, Latine nomen habens Exterminans. Quis melius vquam diabolum, eiusque regnum descripserit, vel infideles, maxime hæreticos delinearit: egrediuntur de puteo caliginosis ignorantie, & malitiæ, quem intrarunt, quibus eorum obocœatur intellectus. Mulierum præserunt facies, earumque fucum gerunt capillis implexum, quo pectus suam declarare exterminatum: In vulu lucet a uniu. Mulierum vultus, animus firmus, si firmus, ac multo libidinosior: inhonestior multo: hoc enim vana faciei compositione, crinibusque ornata S. Scriptura significat Quare in S. Scriptura mulieres honestæ sanctæque describuntur: Mulieres habitu ornato, cum verecundia & sobrietate ornantes se non in toris crinibus, &c. sed quòd dicunt mulieres promittentes pietatem per opera. Idem confirmat D. Petrus: Quærum non fit ex crinibus capillatura. Subtiliter probant Terrullian. D. Clem. Alexand. D. Cyprian. talem faciei cultum in mulieribus tantum reperiri communibus, impudicis, animo venereo libidinosis: hæc enim omnia incensura sunt carnis voluptatibus. Hoc hæreticis omnibus imponitur: omnes quippe libidine intemperantis cupiditatis exardescunt: Exemplo tibi sint Lutherus, Caluinus, eorumque sectatores. Hæc, namque vinica proferunt causa, cur fidem exhorreant Catholicam, & ab ea desiciant Apostata, ut videlicet fræno sui liceant, ut bene ageret. Quo circa D. Augustinus mulierem illam meretricem, quæ pusionem pupillæ diuidens tum exposcebat: Nec mihi, nec tibi sit vita committatur inhonestæ, animusque commaculatus indecoris, qui fidem postulant non vniu, sed in plures errores sectasque dissecat. At ingeniosè notat D. Bernard. Hoc quippe proprie quadam hæreticis, si ea amittat mendaciam, sectasque componeret enim secundum est mendacium quo niti tum appareat, illud verum & humane scietia conunt a formatu, qui crines sunt hominum capitis nascentes, humanis rationibus carne & sanguine progeniti. Loquitur D. Bernard. Hæreticos in nichilum hanc